

Archeologisch vooronderzoek Waregem Ten Hedestraat

Ruben Willaert bvba

Bloemisterijstraat 6

B-8340 Sijsele

T 0032 50 36 28 20

F 0032 50 50 00 19

info@rubenwillaert.be

www.rubenwillaert.be

Colofon

Ruben Willaert bvba

Auteur: T. Boncquet, J. De Gryse

Foto's en tekeningen: Ruben Willaert bvba

In opdracht van: Dhr. O. De Busseré

D/2012/12.814/19

© Ruben Willaert bvba, Sijsele, 2012

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUD

Inhoud.....	3
1. Inleiding	6
1.1. Kader	6
1.2. Onderzoeksopzet en uitgangspunten	6
1.3. Ruimtelijke situering	7
1.3.1. Algemeen	7
1.3.2. Fysische geografie	7
1.4. Archeologische verwachting	9
2. Methode	11
2.1. Algemeen	11
2.2. Aanleg en documentatie van het opgravingsvlak	12
2.3. Uitwerking en databeheer	12
3. Resultaten	13
3.1. Profielopbouw en bodems	13
3.2. Archeologische sporen en structuren	16
3.3. Vondsten	22
4. Conclusies en aanbevelingen	24
4.1. Conclusies	24
4.2. Aanbevelingen	24
5. Bibliografie	26
6. Bijlagen	27
6.1. Opgravingsplan (losse bijlage)	27

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	West-Vlaanderen
Gemeente:	Waregem
Kadastrale gegevens:	Afd. 1, Sectie C, perceel 1203C
Opdrachtgever:	Dhr. De Busseré
Projectverantwoordelijke:	J. De Gryse
(vergunninghouder):	Ruben Willaert bvba T: 050/36 28 20 E: info@rubenwillaert.be
Bevoegde overheid:	Agentschap Onroerend Erfgoed 8200 Brugge Koning Albert I-laan 1.2 bus 92 T: 050/ 24 81 81 E: jessica.vandeveld@rwo.vlaanderen.be
Wetenschappelijke begeleiding:	/
Metaaldetectie:	J. De Gryse
Nr. opgravingsvergunning:	2012/435
Nr. vergunning metaaldetectie	2012/435 (2)
Projectcode:	WAR-TH-12
Uitvoering van het veldwerk:	12/10/2012
Beheer en plaats documentatie:	Onroerend Erfgoed, 8610 Zarren, Stadenstraat 39
Beheer en plaats van stalen en vondsten:	Onroerend Erfgoed, 8610 Zarren, Stadenstraat 39
Opp. Projectgebied:	5237m ²
Opp. Onderzocht gebied:	724m ²
Lambertcoördinaten projectgebied (Lambert72):	83439,801 – 174901,755 (NW) 83522,854 – 174867,524 (NO) 83505,500 – 174812,635 (ZO) 83427,783 – 174842,736 (ZW)

Figuur 1. Projectlocatie (rood), aangeduid op de topografische kaart (dov.vlaanderen.be)

Figuur 2. Projectlocatie, aangeduid op de kadasterkaart (met dank aan Studiebureau Lesaffre nv)

1. INLEIDING

1.1. KADER

Dhr. De Busseré plant een nieuwe verkaveling te Waregem (prov. West-Vlaanderen), op een perceel gelegen langs de Ten Hedestraat en de H. Lebbestraat (fig. 1-2). Concreet gaat het om 9 kavels voor halfopen en aaneengesloten bebouwing.

Omdat de nieuwbouw eventueel aanwezig archeologisch erfgoed in de ondergrond van de planlocatie zou aantasten, is door het agentschap Onroerend Erfgoed (OE) van de Vlaamse Overheid aanbevolen om op deze locatie een archeologische terreininventarisatie door middel van proefsleuven uit te voeren.

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau Ruben Willaert bvba, in opdracht van Dhr. De Busseré en in nauwe samenwerking met studiebureel Lesaffre nv. Het terreinwerk is uitgevoerd op 12 november 2012. Uitwerking en rapportage van de onderzoeksresultaten zijn uitgevoerd tussen 13 en 15 november 2012.

De terreininventarisatie en de uitwerking van de onderzoeksresultaten zijn uitgevoerd door J. De Gryse (archeoloog en projectverantwoordelijke) en T. Boncquet (archeoloog). Het kraanwerk is uitgevoerd door Sidegro.

1.2. ONDERZOEKSOPZET EN UITGANGSPUNTEN

Doel van een archeologische terreininventarisatie is het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein.

Uitgangspunten voor het onderzoek vormden de bijzondere voorwaarden opgenomen in de vergunning voor uitvoering van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem (2012/435).

In de bijzondere voorwaarden werden volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

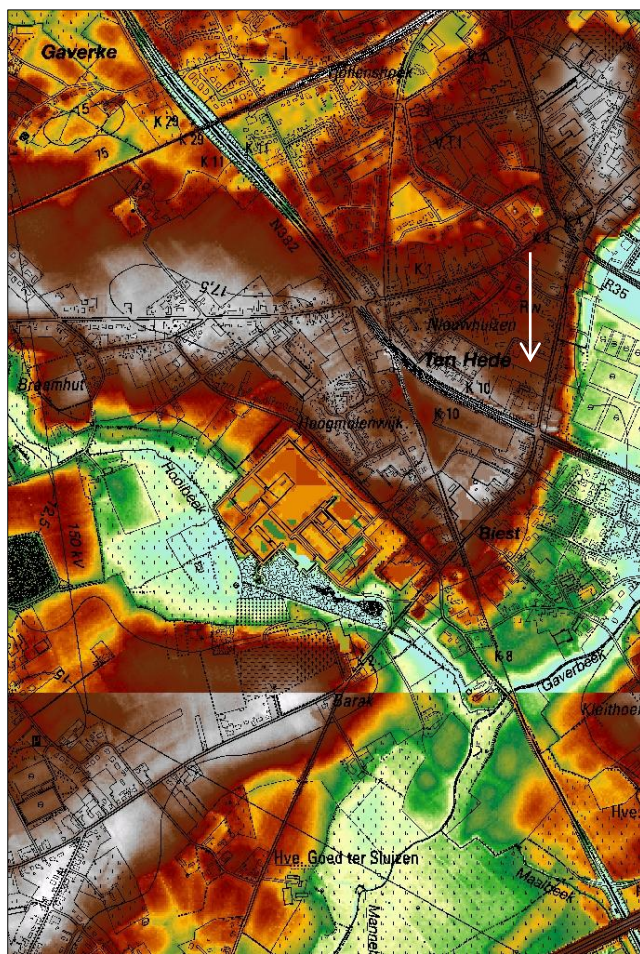
- zijn er sporen aanwezig?
- zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- op welk(e) niveau(s) bevinden de sporen zich?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, welke aspecten verdienen hierbij bijzondere aandacht?

1.3. RUIMTELIJKE SITUERING

1.3.1. ALGEMEEN

De projectlocatie bevindt zich ten zuiden van het centrum van Waregem en wordt aan zuidelijke zijde begrensd door de Ten Hedestraat en aan oostelijke zijde door de H. Lebestraat (fig. 1-2). Kadastraal is de projectlocatie gekend als perceel 1203c (Gemeente Waregem, Afdeling 1, Sectie C).

1.3.2. FYSISCH GEORGRAFIE

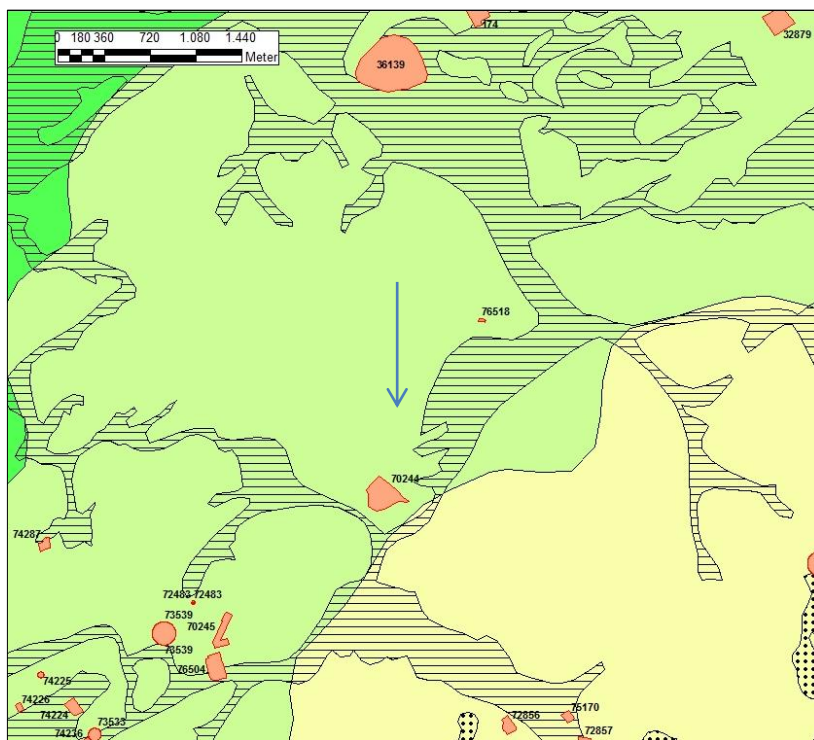

De projectlocatie bevindt zich op de zuidoostelijke helling van een klein plateau, dat aan de oostzijde begrensd was door de brede depressie van de Gaverbeek en aan de zuidzijde door de Hooibeek (fig. 3).

Figuur 3. Projectlocatie, aangeduid op het digitaal hoogtemodel Vlaanderen (©DHM)

Figuur 4. Projectlocatie, aangeduid op de bodemkaart (<http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart>)

Figuur 5. Projectlocatie en gekende archeologische sites, aangeduid op de quartaargeologische kaart

De Bodemkaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000) situeert ter hoogte van de projectlocatie bodemtype OB (Bebouwde zones). In de onmiddellijke nabijheid van het projectgebied geeft de bodemkaart volgende bodemtypes weer: type Sbc (Droge lemige zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizonten) en Sdc (Matig natte lemige zandbodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizonten) (fig. 4)¹.

De Quartairgeologische kaart van Vlaanderen (schaal 1:20.000) situeert ter hoogte van de projectlocatie eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (laat-Pleistoceen), mogelijk vroeg-Holoceen (profiel 3, code ELPw) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (profiel 3, code HQ) (fig. 4)².

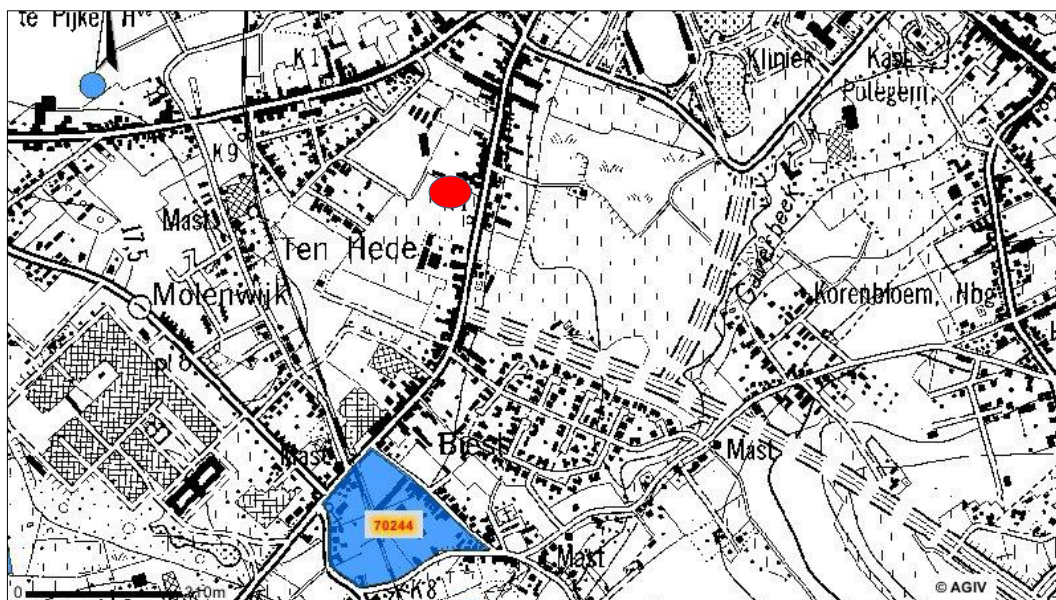
1.4. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Voor de projectlocatie geldt een zeer hoge archeologische verwachting. Argumenten hiervoor zijn:

- de landschappelijke ligging van het plangebied (cfr. 1.3.)
- de projectlocatie is gelegen langs het tracé van een gekende Romeinse hoofdweg, komende van Harelbeke
- de projectlocatie situeert zich in de omgeving van de plaats waar de Romeinse hoofdweg de Gaverbeek kruist

Algemeen kan gesteld worden dat de regio in de onmiddellijke omgeving van het plangebied in de Romeinse periode zeer dicht bevolkt geweest moet zijn. Om dit te illustreren kan verwezen worden naar de site De Barak (CAI 70244), die opgegraven werd in de jaren '70. Deze nederzetting is te dateren in de midden-Romeinse tijd (2de-3de eeuw n. Chr.).

In hoeverre deze regio ook in de pre-Romeinse tijd dichtbevolkt was, is niet duidelijk.

Figuur 6. Aanduiding van de projectlocatie (rood) en de site De Barak (blauw) (<http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=70244>)

¹ <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/>

² Daaronder bevinden zich fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (profiel 3, code FLPw).

Wat de bewoning in de postmiddeleeuwse periode betreft, werden de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778), beter gekend als de Ferrariskaart, en de Atlas der Buurtwegen (1841) geconsulteerd. Op geen enkele van beide kaarten wordt bewoning op de projectlocatie aangeduid. Het feit dat deze zone lange tijd een agrarische functie heeft gehad, wijst wel op een hoog potentieel voor de bewaring van oudere sporen, aangezien er geen grote, diepgaande verstoringen van de bodem hebben plaatsgevonden.

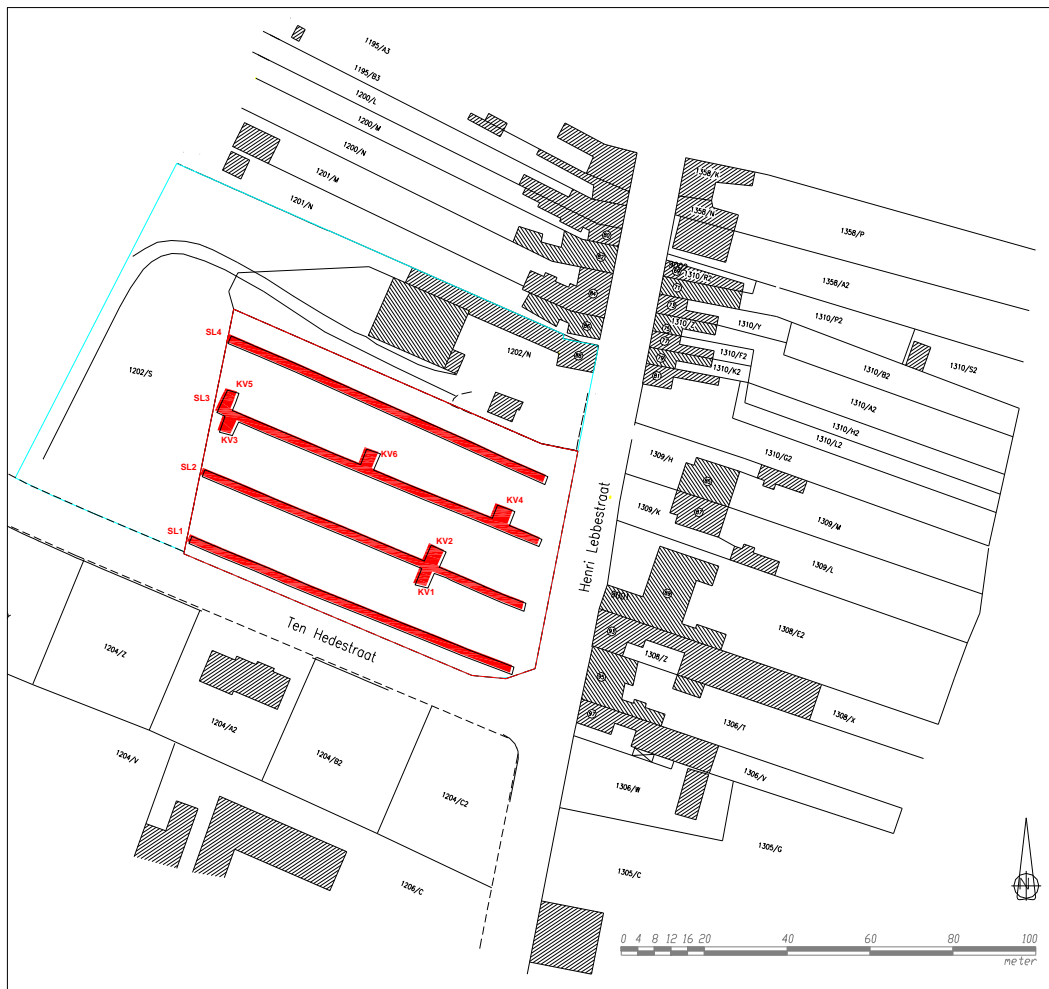
Figuur 7. Aanduiding van de projectlocatie op de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden (1771-1778)

Figuur 8. Aanduiding van de projectlocatie op de Atlas der Buurtwegen (1841)

2. METHODE

2.1. ALGEMEEN

Figuur 9. Inplantingsplan van de proefsleuven

Conform de bijzondere voorwaarden, opgemaakt door Onroerend Erfgoed, werd de planlocatie geïnventariseerd d.m.v. continue sleuven. In totaal werden 4 proefsleuven aangelegd (fig. 9). Conform de afspraken gemaakt op de startvergadering van 7/11/2012 werden alle sleuven parallel met de Ten Hedestraat aangelegd. De afstand tussen de sleuven bedroeg gemiddeld 14m. De breedte van de sleuven bedroeg 1,8m, wat overeenkomt de breedte van de graafbak. Alle sleuven zijn quasi even lang: de lengte bedraagt ca. 84m (fig. 9).

In enkele proefsleuven werden archeologische sporen aangetroffen, die het relevant maakten om op deze plaatsen bijkomende kijkvensters te maken. Deze kijkvensters hadden tot doel de omvang, aard en functie van de aanwezige sporen beter te kunnen begrijpen en documenteren, alsook hun ruimtelijke en chronologische relatie t.o.v. mogelijke andere sporen te onderzoeken. In totaal werden 6 kijkvensters aangelegd (fig. 9).

2.2. AANLEG EN DOCUMENTATIE VAN HET OPGRAVINGSVLAK

De proefsleuven werden aangelegd door een 13-ton rupskraan met een tandenloze graafbak. Het aanleggen van de proefsleuven gebeurde steeds in aanwezigheid van en op aangegeven van minstens één archeoloog. Wat het niveau van het archeologisch vlak betreft, werd steeds gekozen in functie van de leesbaarheid van de archeologische sporen.

Tijdens de terreininventarisatie is de profielopbouw van het onderzoeksterrein bestudeerd door middel van 8 profielsecties. Deze bevonden zich in de wanden van de proefsleuven. Telkens werd ca. 1m schoongemaakt, gefotografeerd en beschreven.

Er werd gekozen voor een minimale spoorbewerking. De waarnemingen in vlak volstonden immers voor een globale vindplaatstypering.

Alle archeologisch relevante sporen werden beschreven op gestandaardiseerde spoorformulieren. Voor een gedetailleerd overzicht kan verwezen worden naar de digitale bijlage. Alle sporen, alsook de sleuven, werden digitaal ingemeten met een RTS (Robotic Total station) (T. Boncquet, Ruben Willaert bvba).

Alle aanlegvondsten werden digitaal als puntvondst ingemeten. Metaaldetectie tenslotte bleef beperkt tot het controleren van de opgravingsvlakken en het stort.

2.3. UITWERKING EN DATABEHEER

Tijdens de basisuitwerking zijn de opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd, het vondstmateriaal geteld en verwerkt en is over het terreinwerk en de uitwerking gerapporteerd.

De vondsten werden tijdens de basisverwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert bvba. Alle archeologische vondsten en data die tijdens de prospectie zijn verzameld, zijn eigendom van Dhr. De Busseré. Conform de overeenkomst tot het uitvoeren van de archeologische prospectie tussen Ruben Willaert bvba en Dhr. De Busseré zullen de vondsten en het opgravingsarchief na afronding van het onderzoek ondergebracht worden in het archeologisch depot van Onroerend Erfgoed-buitendienst West-Vlaanderen (Zarren).

3. RESULTATEN

3.1. PROFIELOPBOUW EN BODEMS

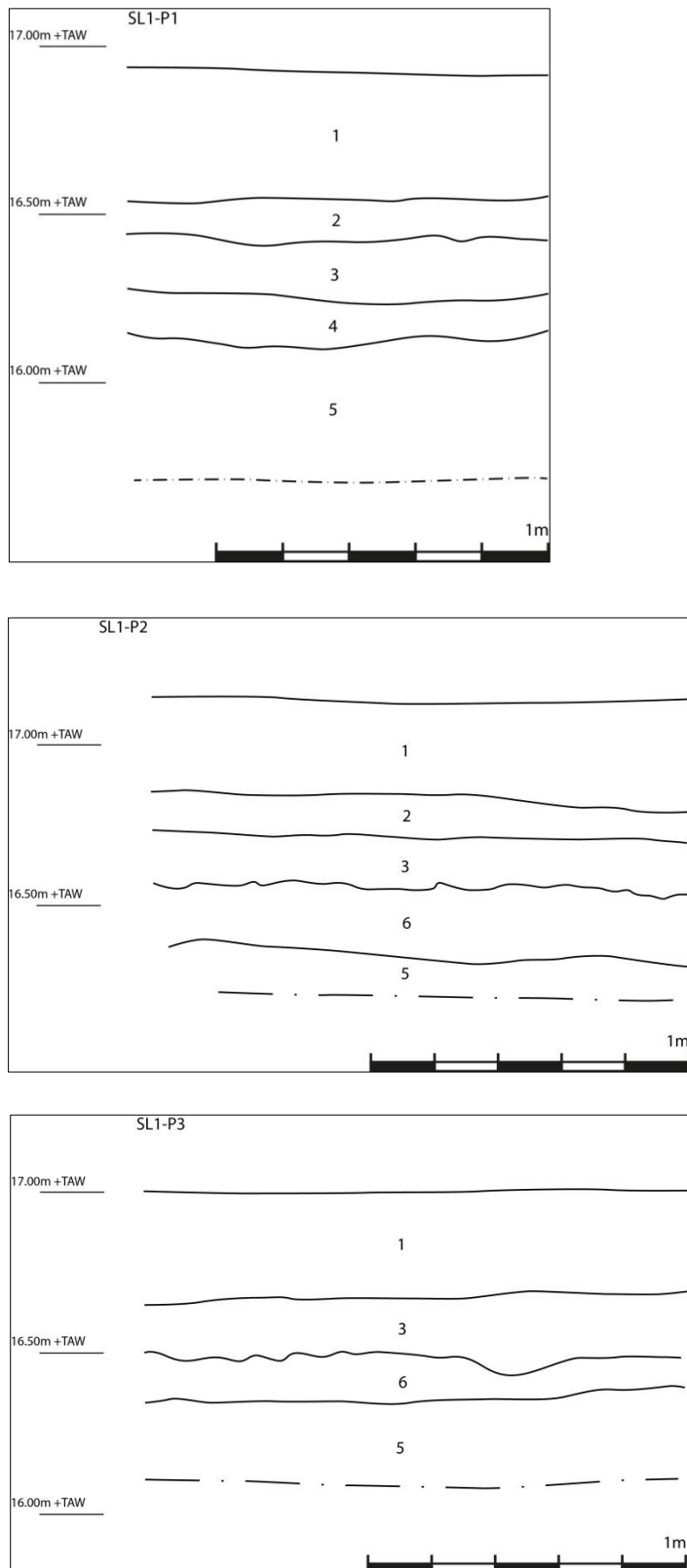
Figuur 10. SL1/P1

Figuur 11. SL1/P2

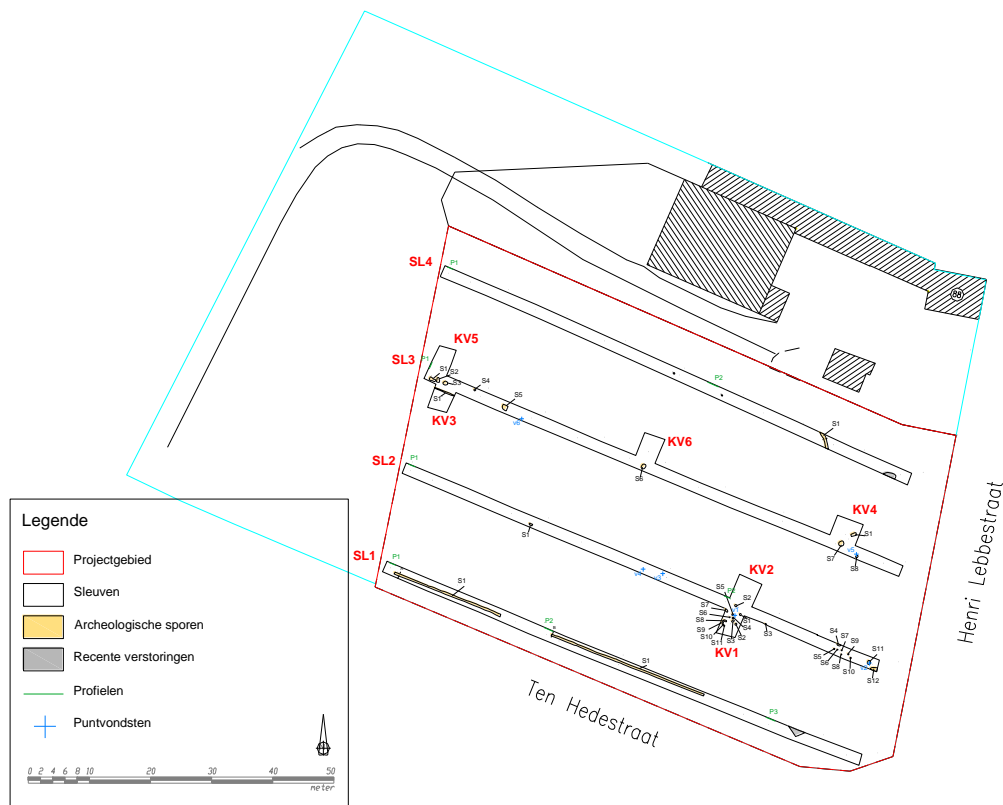
Figuur 12. SL1/P3

Figuur 13 A-C. Profielopbouw sleuf 1

De ondergrond van de planlocatie kent een vrij homogene opbouw. De 3 profielsecties in sleuf 1 zijn kenmerkend voor de volledige planlocatie (fig. 13). Telkens bevond zich onder een gemiddeld 35cm dikke laag teelaarde (1) een vrij homogeen donkergrijs zandig pakket (2). De aard van dit pakket, alsook de scherpe ondergrens, doen vermoeden dat het hier een oude ploeglaag betreft. De dikte van dit pakket varieert van 11cm (SL1/P1) tot 25cm (sleuf SL2/P1). Dit pakket dekt op zijn beurt een vrij homogene bruine zandige laag (3) af, waarvan de ondergrens bestaat uit een donkerbruin kleiig bandje. De dikte van dit pakket bedraagt ca. 15cm. Daaronder komt in de westelijke zone van het plangebied een vrij homogene grijsbruine zandige laag voor (4). De archeologische sporen, die zich op dit niveau manifesteren, zijn zeer moeilijk leesbaar. Centraal en in de oostelijke zone van het plangebied komt een sterk gevlekt beigebruin pakket (6) met vrij veel mangaanspikkels voor; in deze zone is het archeologisch vlak iets beter leesbaar. Onderaan kwam een gevlekt beige zandig pakket voor (5) met mangaanspikkels. Lagen 4 en 6, alsook laag 5, zijn te beschouwen als moederbodem.

3.2. ARCHEOLOGISCHE SPOREN EN STRUCTUREN

Figuur 14. Opgravingsplan

Sleuf 1

In Sleuf 1 werd 1 archeologisch spoor aangetroffen: **SL1/S1** (fig. 15). Het betrof het onderste bewaarde restant van een greppel, die zich in de lengteas van de sleuf bevond. In totaal konden 2 segmenten van de greppel geregistreerd worden: het westelijke segment kon gevolgd worden over een afstand van 18,6m, het oostelijke segment over een afstand van 26,7m. Het verdere verloop van de SL1/S1 kon niet gedocumenteerd worden.

De opvulling van SL1/S1 bestond uit licht gevlekt, lichtgrijs en bruin zand met weinig mangaanspikkels. De greppel, aangetroffen op ca. 16,14m +TAW in het westen en 16,44m +TAW in het oosten, had een breedte van ca. 36cm en vertoonde heel vage grenzen. De maximaal bewaarde diepte bedroeg 8,5cm (coupe A) tot 5cm (coupe B). Het westelijk segment was meer herkenbaar in het vlak, aangezien het bovenliggende pakket hier ook in de grachtvulling terecht was gekomen (fig. 16). De vulling bestond -ter hoogte van coupe A- uit vrij homogeen donkergrijsbruin zand met een donkerbruine aanrijningslaag aan de randen van ca. 8mm dik, zowel aan de onderzijde als aan de zijkanten. Dit correspondeert met de stratigrafische waarnemingen in sleuf 1(SL1/P2/L3).

Figuur 15. Greppel SL1/S1

Figuur 16. Doorsnede van greppel SL1/S1

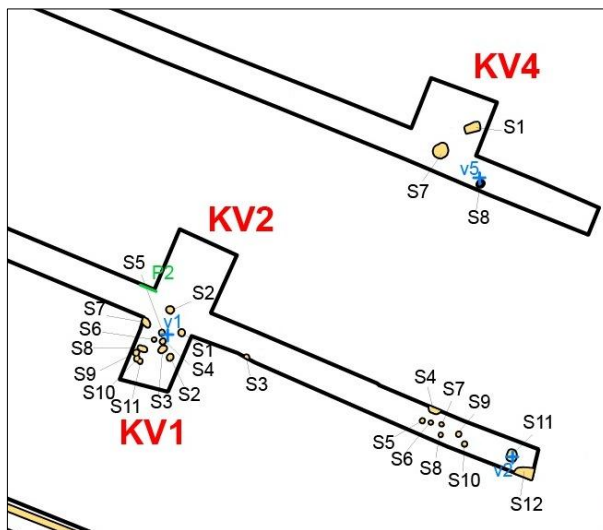

Figuur 17. Sporencluster in sleuf 2: S4-S12

Figuur 18. Sporencluster in KV1: S1-S11

Sleuf 2

Figuur 19. Detail van de sporenclusters in SL2 en KV1

In Sleuf 2 konden 12 sporen geregistreerd worden; slechts 1 spoor bevond zich in de westelijke helft van de sleuf: **SL2/S1**. Het betrof een kleine rechthoekige kuil, waarvan de oostelijke zijde sterk gebioturbeerd was. De kuil (16,06m +TAW) had een lengte van 57cm en een breedte van 25cm en kenmerkte zich door een vrij steriele, heterogene lichtgrijze zandige vulling.

Ter hoogte van kijkvenster 1 en 2 bevonden er zich, op 16,20m +TAW, 2 paalsporen in Sleuf 2. **SL2/S2** was een rond paalspoor met een diameter van ca. 38cm. De vulling bestond uit vrij homogeen grijs zand, waarin mangaanspikkels en weinig Fe-concreties voorkwamen. **SL2/S3** bevond zich gedeeltelijk in de zuidelijke sleufwand. Het paalspoor had een vermoedelijke diameter van ca. 25cm en vertoonde een identieke opvulling als SL2/S2.

Aan het zuidelijke uiteinde van Sleuf 2 werd een sporencluster aangetroffen, bestaande uit 3 kuilen en 6 paalkuilen, tussen 16,31m en 16,40m +TAW. **SL2/S4** betrof een kuil die zich gedeeltelijk in de noordelijke sleufwand bevond, met een lengte van 72cm en een minimale geregistreerde breedte van 25cm. De kuil vertoonde een vrij heterogene, grijze zandige vulling, met vrij weinig Fe-concreties. Net ten zuiden van deze kuil werd een cluster van paalsporen aangetroffen: **SL2/S5 t.e.m. S10**. Alle paalsporen vertoonden een vrij homogene, steriele, lichtgrijze zandige vulling, met een concentratie van Fe-concreties langs de randen. Bij SL2/S5, S6, S7 en S8 varieerde de diameter tussen 16cm en 19cm. Bij SL2/S9 en S10 bedroeg de diameter 22cm. Gelet op de onderlinge gelijkenissen en ligging, is het mogelijk dat SL2/S5, S6, S7 en S8 tot één structuur behoren en dat SL2/S9 en S10 tot een tweede structuur behoren. Gezien de heel beperkte oppervlakte van de sleuf kan dit echter niet met zekerheid gesteld worden. **SL2/S11** betrof een kleine kuil, met een lengte van 66cm en een breedte van 53cm. De opvulling bestond uit vrij heterogeen bruin en grijs zand, met weinig Fe-concreties en mangaanspikkels. In het grondvlak van de kuil kon tijdens de aanleg enkele fragmenten aardewerk gerecupereerd worden (cfr. . In de zuidoostelijke hoek van Sleuf 2 werd nog een laatste kuil geregistreerd: **SL2/S12**. Deze bestond uit vrij homogeen donkerbruingrijs zand, waarin weinig mangaanspikkels voorkwamen. Aangezien de kuil zowel achter het zuidelijke als het oostelijke profiel verder liep, konden de precieze afmetingen van de kuil niet achterhaald worden. De minimale geregistreerde lengte bedroeg 115cm, de minimale breedte 55cm.

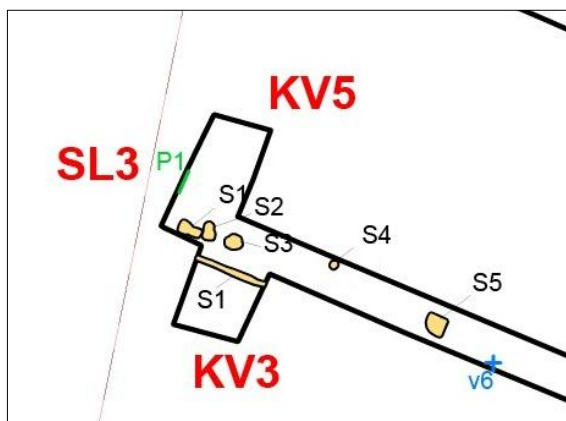
Sleuf 2 – kijkvenster 1

Ten zuiden van SL2/S2 werd in kijkvenster 1 een tweede cluster van paalsporen aangetroffen (16,19m +TAW).

KV1/S1 had een diameter van 30cm en bestond uit vrij heterogeen, donkerbruin zand, waarin weinig houtskoolfragmenten en vrij veel houtskoolspikkels voorkwamen. **KV1/S2** was een gebioturbeerd paalspoor, met een diameter van 27cm en bestond uit vrij heterogeen donkerbruin zand, waarin houtskoolspikkels voorkwamen. **KV1/S3** had een vrij homogene, donkerbruine vulling, die iets humeuzer was dan bij KV1/S1 en S2. In de vulling kwamen weinig houtskoolfragmenten voor. KV1/S3 had een ovale vorm, met een lengte van 47cm en een breedte van 29cm. **KV1/S4** had een diameter van 23cm en bestond uit vrij heterogeen, donkerbruin, sterk humeus zand, waarin opnieuw houtskoolfragmenten voorkwamen. **KV1/S5** vertoonde een sterk heterogene lichtbruine en lichtgrijze vulling, die meer vervaagd was dan de andere paalsporen. Het spoor had een diameter van 24cm. **KV1/S6** betrof een mogelijk paalspoor, met een diameter van 16cm, met een sterk heterogene lichtbruine en lichtgrijze zandige vulling. Mogelijk betrof het hier slechts een concentratie van bioturbaties. **KV1/S7** had een ovale vorm, die zich gedeeltelijk buiten de sleufrand bevond, met een lengte van min. 54cm en een breedte van 32cm. De vulling bestond uit matig heterogeen, lichtbruin en lichtgrijs zand, waarin houtskool- of mangaanspikkels voorkwamen. **KV1/S8** betrof opnieuw een mogelijk paalspoor, met een lengte van 50cm en een breedte van 22cm. De opvulling van het spoor bestond uit sterk heterogeen donkergrijs-zwart zand en was sterk gebioturbeerd. **KV1/S9** bestond uit matig heterogeen, lichtbruin zand en vertoonde een diameter van 27cm. **KV1/S10** had een diameter van 23 cm en onderscheidde zich van de rest van de paalsporen door de vulling. Deze was namelijk lichtbruin/roze van kleur en bevatte vrij veel fragmenten verbrande leem. **KV1/S11** tenslotte had een diameter van 19cm en bestond uit een vrij heterogene, lichtbruine en lichtgrijze opvulling.

Sleuf 3

In Sleuf 3 werden 8 archeologisch relevante sporen geregistreerd. Aan het oostelijk uiteinde bevonden zich 3 kuilen naast elkaar: **SL3/S1-3** (ca. 15,94m +TAW) (fig. 19). De kuilen vertoonden een vrij homogene, donkergrijze vulling en waren sterk gebioturbeerd. **SL3/S1** had een lengte van 104cm en een breedte van ca. 41cm, **SL3/S2** had een lengte van 77cm en een breedte van 42cm en **SL3/S3** betrof een cirkelvormige kuil met een diameter van 63cm.

Figuur 20. Detail van de sporencluster in SL3

Figuur 21. Sporencluster in sleuf 3: SL3/S1-S3

Ten oosten van deze kuilencluster werd een mogelijk paalspoor aangetroffen tegen de noordelijke wand van de sleuf: **SL3/S4**. De spoorvulling bestond uit sterk heterogeen, lichtgrijs zand, waarin veel wortelkanalen zichtbaar waren. SL3/S4 had een diameter van 27cm.

Ten oosten van dit mogelijk paalspoor werd **SL3/S5** aangetroffen op ca. 16,03m +TAW. Het betrof een quasi vierkante kuil van 86cm bij 81cm. De vulling van de kuil bestond uit vrij homogeen, donkerbruin zand, waarin weinig inclusies konden waargenomen worden.

Centraal in Sleuf 3 bevond zich, op 16,09m +TAW, kuil **SL3/S6**. De kuil had een ovale vorm, met een lengte van 86cm en een breedte van 65cm. De vulling van de kuil bestond uit vrij heterogeen, lichtbruin zand en was sterk gebioturbeerd. Omheen de kuil werden grote concentraties mangaan vastgesteld.

In het westelijk deel van de sleuf werden nog 2 kuilen vastgesteld op 16,35m +TAW: SL3/S7 en S8. **SL3/S7** was een kuil met een ronde vorm, met een diameter van 79cm. De vulling van de kuil bestond uit matig heterogeen, donkergrijs zand met heel veel ijzeroer en was sterk gebioturbeerd. Ook rond de kuil kwamen veel concentraties ijzeroer voor. **SL3/S8** tenslotte betrof een vermoedelijke kuil, met een diameter van 35cm. De opvulling van de kuil bestond uit sterk heterogeen, donkerbruin zand en was sterk gebioturbeerd. In de onmiddellijke omgeving van SL3/S8 werd bij de aanleg een fragment handgevormd aardewerk aangetroffen.

Sleuf 3 – kijkvenster 3

In kijkvenster 3 werd -onmiddellijk ten zuiden van SL3/S1-3- een greppel aangesneden die zich parallel met de oriëntatie van de sleuven bevond: KV3/S1 (fig. 21). De greppel had een breedte van 16cm en bevond zich op 16,03m +TAW. De opvulling bestond uit vrij heterogeen, donkergrijs lemig zand. In welke mate deze greppel in verband kan gebracht worden met de drie kuilen die

zich onmiddellijk ten noorden hiervan bevonden, kon binnen deze fase van het onderzoek niet gecontroleerd worden.

Sleuf 3 – kijkvenster 4

KV4/S1 werd aangetroffen net ten noorden van SL3/S7 en S8, op 16,33m +TAW. KV4/S1 was mogelijk een archeologisch relevant spoor. De kuil had een rechthoekig grondplan van 88cm bij 43cm en was sterk uitgelopen. De kuil vertoonde een lichtgrijze vulling, met vrij veel concentraties van ijzeroer ter hoogte van de randen.

Sleuf 4

In het oostelijke deel van Sleuf 4 werd 1 spoor aangetroffen op ca. 16,27m +TAW: **SL4/S1**. Het betrof een noord-zuid georiënteerde greppel, met heel vage begrenzing, die sterk gebioturbeerd was. De opvulling van de greppel bestond uit vrij heterogeen, lichtbruin, licht lemig zand, met veel mangaanspikkels. SL4/S1 had een breedte van ca. 42cm en een maximaal bewaarde diepte van 6cm.

3.3. VONDSTEN

In totaal konden 18 fragmenten aardewerk verzameld worden; alle vondsten worden aangeduid op het opgravingsplan. 61,11% (n11) van de vondsten zijn aanlegvondsten; slechts 38,89% (n7) kon gekoppeld worden aan een archeologisch spoor. In alle gevallen gaat het om handgevormd aardewerk in ijzertijdtraditie.

Project: WAR-TH-12

Sleuf	Spoor	Puntvondstnr	Omschrijving
2		1	4 fragmenten handgevormd aardewerk
2	11	2	7 fragmenten handgevormd aardewerk
2		3	2 fragmenten handgevormd aardewerk
2		4	1 fragment handgevormd aardewerk
3		5	1 randfragment handgevormd aardewerk
3		6	3 fragmenten handgevormd aardewerk

Tabel 1. Overzicht van het aardewerk, aangetroffen bij het vooronderzoek

3.4. INTERPRETATIE EN FASERING

Bij het vooronderzoek werden twee rechte greppels aangesneden, met een verloop parallel aan de Ten Hedestraat (SL1/S1 en KV3/S1). Dit wijst er op dat de perceelsrichting voor een aanzienlijke periode dezelfde is gebleven als de huidige indeling. In Sleuf 4 werd een noord-zuid georiënteerde greppel aangetroffen, die mogelijk een erfafbakening aan oostelijke zijde van het projectgebied vertegenwoordigde (SL4/S1). Deze greppel werd echter niet aangetroffen in de andere sleuven, waardoor het verdere verloop van deze structuur moeilijk te achterhalen was binnen deze fase van het onderzoek.

Het verband tussen deze greppels en de aangetroffen sporenclusters is echter onduidelijk. Bij de sporencluster in Sleuf 3 kwamen de kuilen net naast de aangetroffen greppel in KV3 voor; waarschijnlijk is dit als de rand van een erf te interpreteren.

In Sleuf 2 werden geen aanwijzingen teruggevonden van enige vorm van erfafbakening. Mogelijk wijst dit op de aanwezigheid van langgerekte erven (tussen SL1/S1 en KV3/S1), met de bewoning geconcentreerd langs de huidige H. Lebbestraat. Aan deze zijde werden in Sleuf 2 immers twee paalsporenclusters aangetroffen. Waarschijnlijk representeren de sporen binnen deze clusters verschillende fasen van bewoningsstructuren, hoewel dit door de beperkte oppervlakte binnen de proefsleuf niet met zekerheid gesteld kon worden.

De aangetroffen structuren, die in deze fase van het onderzoek werden gecoupeerd, waren slechts heel oppervlakkig bewaard. Mogelijk kan dit te linken zijn aan een sterke vorm van erosie, aangezien het terrein zich situeert op de helling van de depressie van de Gaverbeek. Dit kan echter ook te wijten zijn aan de verbruining, die optreedt binnen een leemhoudende bodem (Laag 3 binnen het bodemprofiel). Hierdoor vervagen sporen volledig, waardoor deze niet meer herkenbaar zijn in de verbruinde -bovenliggende- zone en waarbij enkel het onderste gedeelte van de sporen als dusdanig kan herkend worden.

4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

4.1. CONCLUSIES

Op 12 november 2012 heeft het archeologisch projectbureau Ruben Willaert bvba een archeologische terreininventarisatie uitgevoerd op een perceel, gelegen langs de Ten Hedestraat en de H. Lebbestraat te Waregem.

Doelstelling van het onderzoek was na te gaan of er ter hoogte van de planlocatie archeologische sporen aanwezig zijn, die aangetast of vernield kunnen worden door de geplande werken en indien ja, hoe deze precies te waarderen zijn.

Op de projectlocatie werden verspreid over het terrein een aantal archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreft greppels, paalsporen en kuilen, die -op basis van de aanlegvondsten- waarschijnlijk in de (IJzertijd/)Romeinse periode te situeren zijn.

Het aantal indicatoren is vrij laag, maar gezien de lage trefkans op sporen op dergelijke landelijke sites is de kans groot dat ze deel uitmaken van grotere structuren. Landelijke erven uit de IJzertijd/Romeinse tijd worden immers gekenmerkt door een lage sporendensiteit. Onderzoek te Kluizendok heeft bovendien aangetoond dat proefsleuven in een dergelijke context slechts 10 % van het werkelijk aanwezige sporenoppervlak aansnijden³. Dit geldt in het bijzonder voor grachten en greppels; de trefkans voor gebouwplattegronden daalt tot 6.5 %.

4.2. AANBEVELINGEN

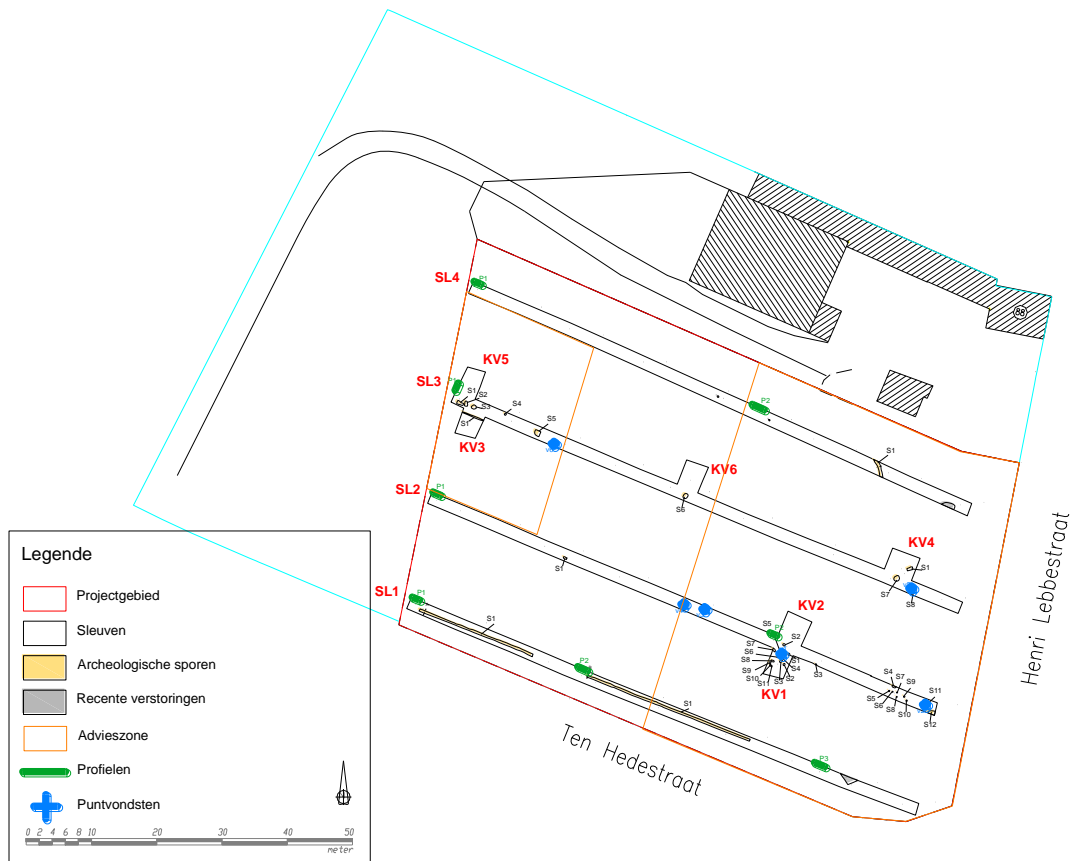
Op grond van de aard en de verspreiding van de archeologische data wordt aanbevolen om op deze locatie een **vervolgonderzoek** uit te voeren.

Geadviseerd wordt om **4 000m²** verder te onderzoeken.

Hierbij wordt uitgegaan van 2 kernzones en een bufferzone (fig. 22) :

- **Zone 1 (2664,8m²)**: het oostelijke deel van de projectlocatie, met inbegrip van KV1, KV2 en KV4
- **Zone 2 (591m²)**: het noordwestelijke deel van de projectlocatie, met inbegrip van KV3 en KV5
- **745m² in te zetten** ter uitbreiding van zone 1 en/of zone 2, in functie van de archeologische sporen aangetroffen in zone 1 en/of zone 2

³ LALOO ET AL. 2008.

Figuur 22. Advies

5. BIBLIOGRAFIE

DE FERRARIS J.J.F. 2009, De Grote atlas van Ferraris: de eerste atlas van België. 1777: kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik. Tielt.

LALOO P., DE CLERCQ W., PERDAEN Y. & CROMBE P. 2008, Grootschalig nederzettingsonderzoek in een inheems-Romeins landschap. Resultaten 2006-2007 en voorlopig bilan van het preventief archeologisch onderzoek 'Kluizendok' in de Gentse haven. Journée d'Archéologie Romaine – Romeinendag 2008: 73-84.

6. BIJLAGEN

6.1. OPGRAVINGSPLAN (LOSSE BIJLAGE)